

Deutsch-Rumänische
Industrie- und Handelskammer
Camera de Comerț și Industrie
Româno-Germană

AHK WORLD BUSINESS OUTLOOK

ROMÂNIA

TOAMNA 2017

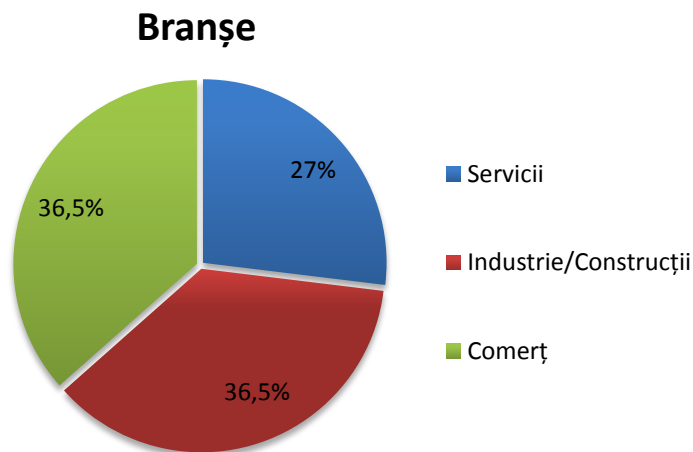

CUPRINS

I.	Introducere	pag. 3
II.	Situația companiilor și perspective	pag. 3
III.	Factori de risc pentru dezvoltarea economică	pag. 5
IV.	Despre Camera de Comerț și Industrie Româno-Germană	pag. 7

I. Introducere

Camera de Comerț și Industrie Româno-Germană a participat în această toamnă pentru a treia oară la chestionarul „AHK World Business Outlook”, realizat de Uniunea Camerelor de Comerț și Industrie din Germania (DIHK), chestionarul desfășurându-se în septembrie 2017. Au fost chestionate companii la nivel mondial referitor la situația companiei, la așteptări și evoluții conjuncturale în fiecare țară, la investiții, dar și la cele mai importante riscuri pentru dezvoltarea companiei. 52 de companii din România au răspuns la chestionarul din toamnă: 19 din industrie/construcții, 19 companii din comerț și 14 din domeniul serviciilor.

În primăvara anului 2017 Camerele de Comerț și Industrie germane din străinătate (AHK) din Europa Centrală și de Est (ECE) au realizat un chestionar comun, din care reiese situația economică și condițiile investiționale din fiecare țară în parte. La acest chestionar au participat 120 de companii din România (Download [aici](#)).

Bazându-ne pe Raportul ECE (chestionarul din primăvară) și pe rezultatele AHK Business Outlook (chestionarul din toamnă), am elaborat prezentul Raport de Conjunctură despre România. Acesta permite pe de-o parte o comparație în ce privește evaluarea situației conjuncturale și a situației firmei și pe de altă parte oferă o privire de ansamblu asupra principalilor factori de risc economic din perspectiva companiilor.

II. Situația companiei și perspective

2.1 Situația actuală a companiei

Situația actuală a companiilor este bună și așteptările în ce privește evoluția propriei companii sunt optimiste. Din recentul chestionar de conjunctură (septembrie 2017) reiese că firmele germane sunt mai încrezătoare în ce privește situația actuală a propriei companii decât în primăvară. 60% din companii (în primăvară: 55%) apreciază situația propriei firme ca fiind bună, 34% (în primăvară 41%) consideră că aceasta se menține neschimbată, iar restul de 6% din companiile care au răspuns la chestionar apreciază situația companiei ca fiind mai rea (la chestionarul din primăvară: 4%).

2.2 Așteptări și evoluții conjuncturale

În ce privește **așteptările conjuncturale**, companiile sunt mai puțin încrezătoare în toamnă decât erau în primăvară. Totuși aproape jumătate din cei chestionați sunt de părere că afacerile lor vor evolua pozitiv în următoarele 12 luni (primăvară: 53%). 43% consideră că situația

companiei va rămâne neschimbată (primăvară: 39%), la o înrăutățire a situației se așteaptă cei mai puțini: atât în primăvară cât și în toamnă 8%.

Atmosfera pozitivă se bazează pe situația conjuncturală bună atât în România cât și în Germania, cel mai important partener economic al României. În cadrul chestionarului din toamnă sunt ceva mai multe companii care estimează o îmbunătățire a conjuncturii pe termen mediu (28%) față de primăvară (22%). 42% din companii nu se așteaptă la schimbări (primăvară: 45%), iar restul de 29% sunt de părere că evoluția conjuncturală se va înrăutăți (în primăvară erau 33%). Față de chestionarul din toamna anului 2016 procentul celor care văd o înrăutățire a situației conjuncturale pe termen mediu a crescut puternic (2017: 29% mai rău, 2016: 8%).

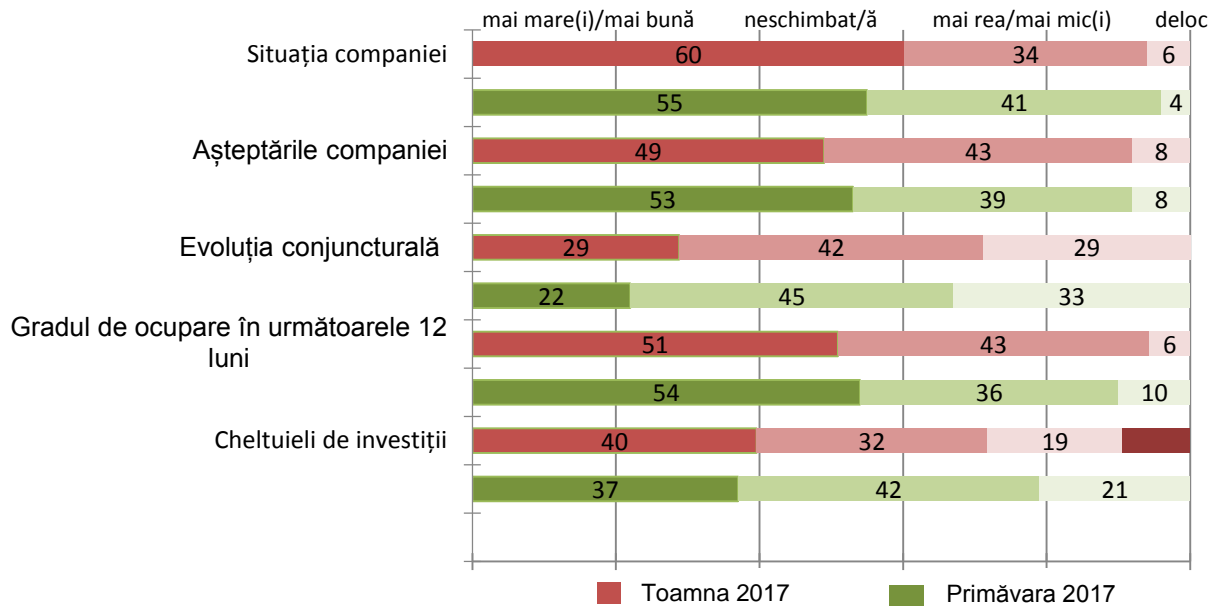
Optimismul se menține, însă doar pe termen scurt, ceea ce cel mai probabil are legătură cu evoluțiile politico-economice din ultimele luni.

2.3 Situația pe piața muncii și investițiile

Mai mult de jumătate dintre companii doresc în continuare să facă **angajări**, dar se confruntă cu lipsa personalului calificat. Mai ales în zonele economice dezvoltate precum Timiș, Arad, Sibiu, Cluj, Brașov firmele producătoare găsesc tot mai greu forță de muncă. Lipsa forței de muncă și a personalului calificat va avea efecte negative asupra evoluției economice viitoare a țării, iar factori precum demografia și migrația susțin și mai mult acest efect negativ. Se poate constata faptul că situația actuală a comenzilor, care depinde de situația conjuncturală mai ales pentru firmele germane, duce la limita capacităților de producție, respectiv capacitățile de producție existente devin insuficiente. Conform chestionarului din toamnă, numărul angajaților va crește (toamna: 51%, primăvară: 54%) în următoarele 12 luni, 43% sunt de părere că acesta se va menține neschimbat (primăvara: 36%). Doar 6% din companiile participante la chestionarul din toamnă sunt de părere că numărul de angajați se va reduce (primăvara: 10%).

În ce privește intenția de a realiza **investiții** a companiilor în următoarele 12 luni, 32% din cei care au răspuns la chestionar sunt de părere că acestea se vor menține la același nivel (primăvară: 42%), iar 40% din companii văd investiții în creștere (primăvara: 37%). 19% sunt de părere că investițiile se vor diminua (primăvară: 21%), iar pentru 9% nu intră în discuție niciun fel de investiții în următorul an.

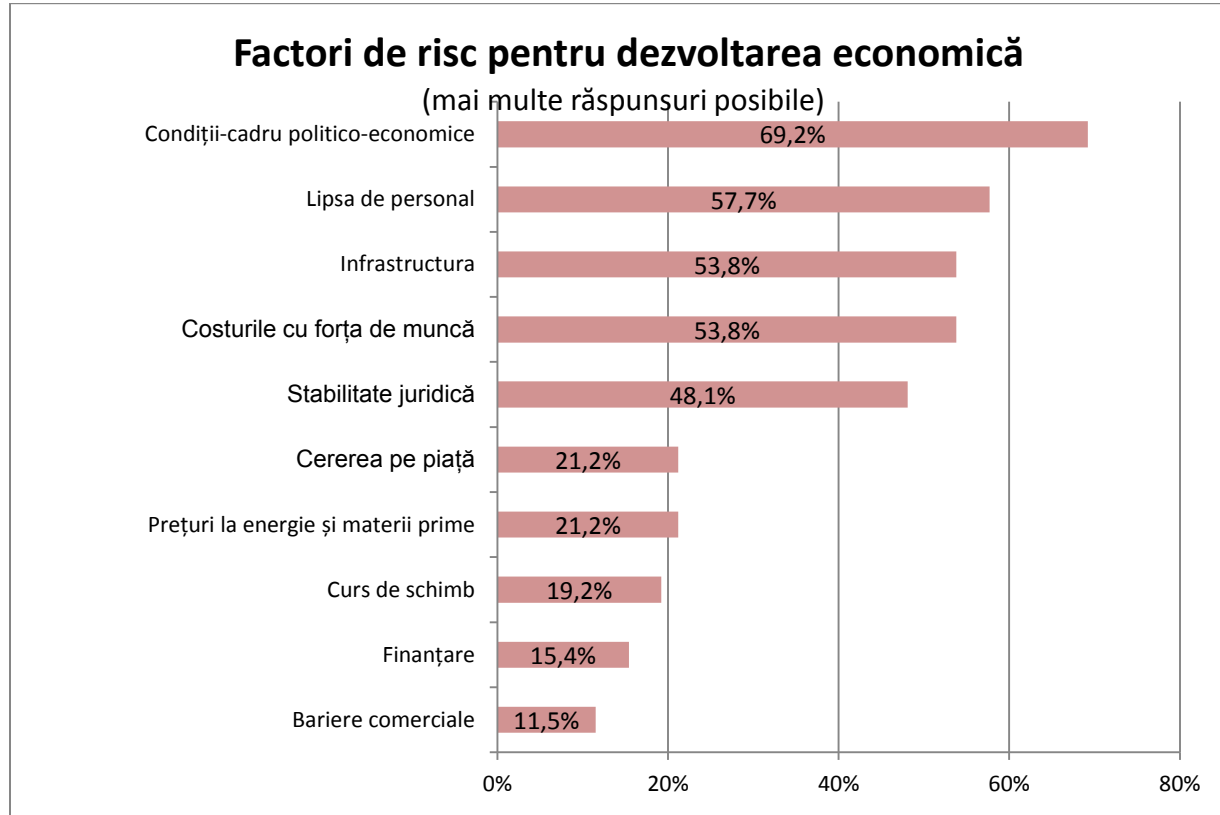
Situația economică (în %)

III. Factori de risc pentru dezvoltarea economică

A doua parte a chestionarului din toamnă s-a axat pe cei mai importanți factori de risc economic din perspectiva companiilor. În acest sens au fost chestionate companiile în legătură cu 10 potențiali factori de risc.

De departe cel mai mare risc îl reprezintă, conform rezultatelor chestionarului din toamna 2017, **condițiile cadru politico-economice**: peste 69% din companiile care au participat la chestionar sunt nemulțumite de acest aspect. Aceasta constituie o înrăutățire semnificativă față de chestionarul din toamna anului trecut, când numai 36% vedeau în condițiile politico-economice un factor de risc. Suntem de părere că acest lucru este în strânsă legătură cu măsurile politico-economice și fiscale, pe care Guvernul României le-a promovat pe parcursul acestui an și că exprimă opinia generală a mediului de afaceri care a subliniat în mai multe rânduri faptul că creșterea economică nu este sustenabilă. România înregistrează cea mai mare creștere economică din Uniunea Europeană (+7% în primele 9 luni), dar această creștere se bazează în special pe consum. La asta se adaugă creșterea puternică a deficitului de cont curent care a crescut cu 87% față de anul trecut, de la 2,8 mld. EUR (în primele 10 luni ale lui 2016) la 5,3 mld. EUR (2017).

După cum a reieșit din chestionarul realizat în primăvară, situația din **învățământul românesc** nu este deloc satisfăcătoare. La fel reiese și din chestionarul din toamnă că lipsa personalului calificat este pentru dezvoltarea economică a companiilor un risc important, consideră peste 57% din companiile participante la chestionar. Lipsa personalului calificat este de mult timp un subiect central pentru economia germană din România.

Pentru fiecare a doua companie din cele chestionate infrastructura, costurile cu forța de muncă și stabilitatea juridică reprezintă alți factori de risc care ar putea periclita planurile de investiții ale companiilor germane. Față de chestionarul din toamna lui 2016 numărul celor care sunt îngrijorați de **stabilitatea juridică** a crescut (2016: 32,4%, 2017: 48,1%). În ciuda protestelor societății civile și a avizelor negative din partea Consiliului Superior al Magistraturii (CSM) și a mai multor asociații juridice, în Parlament au fost adoptate mai multe legi controversate. Modificările legislative se referă la modalitatea de funcționare a sistemului juridic și a CSM și la statutul judecătorilor și procurorilor. Sunt de asemenea planificate mai multe modificări ale Codului Penal, printre care și cele referitoare la abuzul în serviciu. Astfel există pericolul ca lupta împotriva corupției să fie îngreunată, iar procurorii să fie îngrădiți în desfășurarea activităților lor.

Domeniul **infrastructurii** a fost apreciat negativ de către companiile germane prezente în România și în chestionarul din primăvară. România rămâne pe unul din ultimele locuri în Europa Centrală și de Est. Mai ales în ce privește infrastructura rutieră, aceasta are nevoie urgentă de extindere și modernizare. La chestionarul din septembrie 2017 peste 53% din companii văd în aceasta un factor de risc pentru dezvoltarea economică a României, considerabil mai mulți decât în toamna anului trecut (30%).

Alte riscuri la care s-a referit chestionarul din toamnă sunt: cererea de pe piață, finanțarea, cursul de schimb, bariere comerciale, dar și prețurile la energie și materii prime.

Din perspectiva firmelor **cursul de schimb** reprezintă pentru firmele din România un risc minor. România are un curs de schimb valutar relativ stabil, în medie acesta s-a situat în primele 9 luni ale acestui an la 4,55 RON/EUR. Spre comparație acesta a fost în 2012 de 4,45 RON/EUR.

Companiile și-au exprimat opinia și în legătură cu **prețurile la energie și materii prime**. 21% din companii văd aici un risc, anul trecut au fost doar 5%. România este un important producător de gaze, petrol și cărbune și își asigură energia necesară în proporție de circa 83% din resurse proprii. Resursele există și România nu depinde de importuri de energie. Însă pe termen lung materiile prime nu vor fi suficiente pentru a acoperi necesarul de energie la nivel național.

IV. Despre Camera de Comerț și Industrie Româno-Germană

Camera de Comerț și Industrie Româno-Germană (AHK România) este reprezentanța oficială a economiei germane și totodată cea mai mare Cameră de comerț bilaterală din România. AHK România aparține, alături de Camerele de comerț și industrie germane (IHK), rețelei globale a Camerelor de comerț germane bilaterale, reunite sub umbrela Uniunii Camerelor de Comerț și Industrie din Germania (DIHK).

Camera de Comerț și Industrie Româno-Germană, înființată în 2002, numără în jur de 600 de firme-membre și oferă companiilor o platformă importantă pentru networking, schimb de informații și experiențe. Prin serviciile pe care le oferă și prin evenimentele pe care le organizează, AHK România susține activ companiile germane la intrarea lor pe piața românească și este totodată partener al firmelor românești interesate de piața germană. În România AHK se implică activ în implementarea sistemului dual de învățământ după model german și a înființat platforma GreenTech econet romania, cât și o Curte Permanentă de Arbitraj.

Mai multe informații găsiți în pagina de internet: www.ahkrumaenien.ro.

Caseta tehnică

Editor:

Camera de Comerț și Industrie Româno-Germană

Str. Clucerului 35, et. 2

RO-011363 București, România

Tel.: +40 21 223 15 31, Fax: +40 21 223 15 38

E-Mail: drahk@ahkrumaenien.ro

Web: www.ahkrumaenien.ro

Director general, Membru în Consiliul Director: Sebastian Metz

Redacția:

Carmen Kleininger

Închiderea ediției:

Decembrie 2017

Disclaimer:

Deși acest document a fost creat cu cea mai mare grijă, nu ne putem asuma răspunderea pentru corectitudinea și caracterul complet al informațiilor. De aceea editorul nu preia răspunderea pentru eventuale erori și informații incomplete.

Informațiile din prezenta publicație nu înlocuiesc în niciun fel consilierea profesională.

Publicația poate fi accesată și descărcată direct de pe website-ul nostru, www.ahkrumaenien.ro, secțiunea *Publicații*.

Toate drepturile rezervate. © Camera de Comerț și Industrie Româno-Germană, 2015